

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ

KEİPA

ULUSLARARASI SEKRETERYA

Doc.: GA57/EC56/REP/21/tr

EKONOMİ, TİCARET, TEKNOLOJİ VE ÇEVRE İŞLERİ KOMİSYONU

RAPOR*

“Parlamentoların İnsan Kaçakçılığının Önlenmesindeki Rollerini – Ekonomik Yönler”

Raportör: Sn. Andrea MARTO- Komisyon Üyesi (Arnavutluk)

* İşbu metin, Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu'nun 17 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilen Elli Altıncı Toplantısı'nda değerlendirilmiş ve 22 Haziran 2021 tarihinde çevrimiçi olarak düzenlenen Elli Yedinci Genel Kurul tarafından onaylanmıştır.

I GİRİŞ

1. İnsan kaçakçılığı konusu yeni bir mesele değildir. İnsan kaçakçılığı insanlık tarihi boyunca var olagelen ve ortadan kaldırılmasına yönelik güçlü ulusal ve küresel çabalara rağmen hala farklı şekillerde varlığını sürdürmekte olan bir sorundur. Bununla birlikte, insan kaçakçılığı sorununun yeni olan tarafı, önceleri daha çok ulusal sınırlar dahilinde bir sorun olarak ele alınmasına rağmen artık dünya genelinde ve devletler arası bir sorun haline gelmiş olmasıdır. Uluslararası insan kaçakçılığı, kaynak ülkelerde, insan kaçakçılığı güzergahı üzerinde bulunan ülkelerde ve hedef ülkelerde var olmakla ulusal sınırları aşan ve hukukun üstünlüğünü ihlal eden küresel bir sorundur.
2. İnsan kaçakçılığı, bireyin temel haklarının ciddi ihlalini içeren bir modern kölelik biçimi ve aynı zamanda özellikle kâr elde etme amacıyla bir araya gelen çeşitli seviyelerde faileri içeren ciddi bir organize suç biçimidir. Bu organize suç biçimi nedeniyle insanların çok büyük acılar çekmekte ve toplumlar ve ekonomiler büyük bedeller ödemektedir. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin (UNODC) küresel insan kaçakçılığı modellerine ilişkin veri tabanına göre, KEİ Üye Devletlerinin tamamı insan kaçakçılığından etkilenen ülkeler arasında yer almaktadır. Bunun nedeni kısmen KEİ bölgesinin jeo-stratejik konumu ve küresel insan kaçakçılığı güzergahlarından biri üzerinde yer almasıdır.
3. Günümüzde insan kaçakçılığı, toplumun tüm yönlerini etkileyen ekonomik, sosyal, politik, güvenlik ve demografik yönleri olan çok boyutlu karmaşık bir uluslararası ilişkiler sorunu haline gelmiş bulunmaktadır. İnsan kaçakçılığı neredeyse her ülkeyi etkileyen bir organize suç türü olmasına karşın, ülkelerin insan kaçakçılığı ile mücadele alanındaki öncelikleri ve sergiledikleri yaklaşımlar farklı ülkeler arasındaki önemli sosyal, ekonomik ve kültürel farklılıklar nedeniyle farklılık gösterebilmektedir. İnsan kaçakçılığı sorunu ile doğrudan mücadele eden kurumların yanında giderek daha fazla sayıda kolluk kuvveti, emniyet, yargı, savcılık ve sınır kuvvetleri kurumları ve yanı sıra uluslararası ve bölgesel kuruluşlar, sivil toplumların ve de sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri yetkileri kapsamında insan kaçakçılığı sorunlarının etkin bir şekilde çözülmesi gerekliliği ile karşı karşıya kalmaktadırlar.
4. Konunun ciddiyeti ve insan kaçakçılığının ekonomiler ve toplumlar üzerindeki olumsuz sonuçları göz önünde bulundurularak, 7 Ekim 2020 tarihinde gerçekleştirilen KEİPA Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu'nun Elli Beşinci Toplantısında, Komisyonun Elli Altıncı Toplantısında ele alınacak ana gündem maddesi olarak "Parlamentoların İnsan Kaçakçılığının Önlenmesindeki Rollerini – Ekonomik Yönleri" konusunun müzakere edilmesi kararı alınmıştır. Söz konusu ana gündem maddesine ilişkin işbu Rapor, müzakere edilmek üzere 17 Mart 2021 tarihinde düzenlenecek olan KEİPA Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu'nun Elli Altıncı Toplantısında Komisyonun dikkatine sunulacak ve burada onaylanmasının ardından nihai olarak müzakere edilmek üzere 2021 yılı Haziran ayında düzenlenecek olan 57. Genel Kurul Oturumunda Asamble'nin dikkatine sunulacaktır.
5. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA), faaliyetleri süresince, her türlü organize suçla mücadele edilmesi ve insan haklarının iyileştirilmesi konularına büyük bir önem atfetmiştir. Bu doğrultuda Asamble, ulusal düzeyde yeterli önlemlerin alınması ve ilgili konulardaki ihtisaslaşmış bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılması amacıyla bir dizi Rapor ve Tavsiye Kararı belgesini kabul etmiştir. Söz konusu belgeler şunlardır: "KEİPA Üye Ülkeleri Arasında Organize Suçla Mücadelede İşbirliği" başlıklı Rapor ve aynı başlıklı ve 15/1996 sayılı Tavsiye Kararı; "Karadeniz Sözleşmesi'nin Organize Suç ve Terörizme İlişkin Temel İlkeleri" başlıklı Rapor ve aynı başlıklı ve 17/1996

sayılı Tavsiye Kararı; “İnsan Kaçakçılığı İle Mücadelenin Yasal Çerçevesi” başlıklı Rapor ve aynı başlıklı ve 35/1999 sayılı Tavsiye Kararı; “KEİ Ülkeleri Arasında Organize Suçla Mücadele Konusundaki Anlaşmaların Uygulanması” başlıklı Rapor ve aynı başlıklı ve 124/2011 sayılı Tavsiye Kararı.

6. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) çerçevesinde ise, ilgili olarak Karadeniz Ekonomik İşbirliğine Katılan Devletlerin Hükümetleri arasında 2 Ekim 1998 tarihinde Yunanistan’ın Korfu adasında özellikle “Organize Suçlarla Olmak Üzere Suçla Mücadelede İşbirliği Anlaşması” imzalanmıştır. Bu Anlaşmaya ek olarak, 15 Mart 2002 tarihinde Ukrayna’nın Kiev şehrinde Karadeniz Ekonomik İşbirliğine Katılan Devletler Hükümetleri Arasında özellikle Organize Suçlarla Olmak Üzere Suçla Mücadelede İşbirliği Anlaşması Ek Protokolü ve 3 Aralık 2004 tarihinde Yunanistan’ın Atina şehrinde “Karadeniz Ekonomik İşbirliğine Katılan Devletler Hükümetleri Arasında Özellikle Organize Suçlarla Olmak Üzere Suçla Mücadelede İşbirliği Anlaşması Terörle Mücadele Ek Protokolü” imzalanmıştır.
7. KEİ’nin özellikle organize suçlarla olmak üzere suçla mücadelede işbirliği alanındaki temel öncelikleri, 26 Haziran 2012 tarihinde İstanbul’da kabul edilen “KEİ Ekonomik Gündemi - Gelişmiş bir KEİ Ortaklığına Doğru” belgesinde yer alan “Organize Suç, Yasadışı Uyuşturucu ve Silah Kaçakçılığı, Terörizm, Yolsuzluk ve Kara Para Aklama ile Mücadele” başlıklı ve 16 sayılı Amaç kapsamında tanımlanmıştır. Söz konusu 16 sayılı Amaç kapsamında belirtilen KEİ’nin özellikle organize suçlarla olmak üzere suçla mücadelede işbirliği alanındaki öncelikleri doğrultusundaki ana faaliyetleri, insan kaçakçılığı de dahil olmak üzere organize suç faaliyetleriyle mücadelede KEİ Üye Devletleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla KEİ’nin Özellikle Organize Suçlarla Olmak Üzere Suçla Mücadele Çalışma Grubu bünyesinde yürütülmektedir.
8. Bu amaçla, KEİ, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) ile birlikte, “Karadeniz Bölgesinde İnsan Kaçakçılığına Karşı Cezai Yargılamanın Güçlendirilmesi Bölgesel Eylem Planı”nı hazırlamış ve ilgili belge 23 Ekim 2008 tarihinde Tirana’da düzenlenen KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısında kabul edilmiştir. Eylem Planı belgesinde, insan kaçakçılığı ile mücadeleye yönelik politikaların geliştirilmesi ve insan kaçakçılığı ile mücadele kapasitenin artırılması hususlarının yanı sıra, insan kaçakçılığı ile mücadele spesifik olarak insan kaçakçılığının önlenmesi, insan kaçakçılığına karşı koruma sağlanması ve insan kaçakçılığının kovuşturulması olmak üzere üç temel bağlamda ele alınmıştır. Eylem Planı bağlayıcı olmamakla birlikte her bir KEİ Üye Devleti’nin ulusal mevzuatı uyarınca Eylem Planını uygulaması teşvik edilmektedir. Eylem Planı, insan kaçakçılığı ile mücadele alanındaki uzmanlıkların ve en iyi uygulamaların paylaşılmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmasını öngörmekte ve insan kaçakçılığının daha etkili bir şekilde önlenmesi ve soruşturulması, insan tacirlerine yönelik kovuşturma faaliyetlerinin ve cezai yaptırımların artırılması ve insan kaçakçılığı mağdurlarının korunması ve insan kaçakçılığı mağdurlarına yeterli desteğin sağlanması alanlarında gelişme kaydedilebilmesi adına kılavuz belge işlevi görmektedir.
9. İşbu Rapor’da, Arnavutluk Cumhuriyeti, Ermenistan Cumhuriyeti, Bulgaristan Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti, Moldova Cumhuriyeti, Romanya, Rusya Federasyonu, Sırbistan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti ve Ukrayna ulusal delegasyonlarından alınan bilgilerden yararlanılmıştır. İşbu Rapor’da, ayrıca, ilgili uluslararası kuruluşların araştırma verileri ve raporları ile birlikte çeşitli internet kaynaklarından elde edilen bilgiler de kullanılmıştır.

II. İNSAN KAÇAKÇILIĞININ EKONOMİK YÖNLERİ

10. Birleşmiş Milletler Sınırışan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi'ne ek hükmündeki İnsan Kaçakçılığının, Özellikle Kadın ve Çocuk Kaçakçılığının Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Protokolü'nün 3. Maddesinde insan kaçakçılığı “tehdit veya güç kullanımı veya diğer baskı unsurlarının kullanımı, kaçırma, dolandırıcılık, aldatma, gücün kötüye kullanılması veya insan kaçakçılığına konu kişilerin mağduriyetlerinin suistimal edilmesi veya sömürü amacıyla başka bir kişi üzerinde kontrole sahip bir kişinin rızasını elde etmek için ödeme yapılması veya alınması, çıkar sağlanması veya çıkar elde edilmesi yoluyla...insan kaçakçılığına konu kişilerin belirlenmesi, taşınması, nakledilmesi, saklanması veya teslim alınması” olarak tanımlanmış, tanımda geçen ‘sömürü’ ifadesi ise yine aynı maddede “Sömürü, bunlar dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, başkalarının seks işçisi olarak veya diğer cinsel sömürü biçimleri kapsamında kullanılmalarından veya zorla çalıştırılmalarından veya hizmet gördürülmelerinden, kölelik veya köleliğe benzer uygulamalar kapsamında kullanılmalarından, esir edilmelerinden veya organların çıkarılıp kullanılmasından faydalanılmasını içerir” olarak tanımlanmıştır. Yurtiçi mevzuatlar kapsamında insan kaçakçılığına yönelik olarak yapılan tanımlamalarda Birleşmiş Milletlerin uluslararası platformda kabul edilen yukarıdaki tanımı referans alınmaktadır.
11. Bireyleri insan kaçakçılığının konusu ve insan tacirleri için kolay bir av haline getiren önemli ekonomik faktörler bulunmaktadır. Yoksulluk, bu faktörlerden bir tanesidir. Yoksulluğa ek olarak, sosyal ve ekonomik eşitsizlik ve emniyetsizlik, ekonomik ve istihdam fırsatlarının eksikliği, küresel pazarlarda yaşanan dalgalanmalar, ekonomik krizler ve ekonomik gerilemeler ve artan sosyal istikrarsızlık gibi nedenler de, KEİ Üye Devletlerindeki insan kaçakçılığının temel nedenlerindedir. Tüm bu faktörler bir taraftan beşeri kaynak arzını arttırırken diğer taraftan birçok işletmenin de düşük maliyetli işgücü kaynaklarına yönelmesini netice verir. İnsan kaçakçılığı faaliyetleri de olumsuz faktörlerin yarattığı bu arz ve talep dengesinden beslenmekte ve böylece ulusal sınırlar dahilinde ve ötesinde insanların temel insan haklarından mahrum bırakıldığı ve yaptıkları işin türünü, yerini ve süresini seçme hakları olmaksızın emtia gibi muamele gördükleri pazar odaklı rekabetçi bir piyasaya yaratılmış olmaktadır.
12. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) İnsan Kaçakçılığı 2020 Yılı Küresel Raporunda, 2020 yılında belirli bazı ekonomik sektörlerin diğer sektörlerle kıyasla zorla çalıştırma amaçlı insan kaçakçılığına karşı daha savunmasız durumda oldukları belirtilmiştir. Bahsi geçen risk altındaki sektörler, balıkçılık, inşaat, tarım ve ev işleri gibi izole çalışma koşullarına sahip sektörlerdir. Zorla çalıştırılmaya konu bireylerin belirlenmesi ve bu kişilerden faydalanılması, genellikle zorla çalıştırılacak bireyleri belirleyen işe alma kurumları ve yerel veya uluslararası düzeylerde faaliyet gösteren işgücü aracıları tarafından yerine getirilmektedir. Zorla çalıştırma amaçlı insan kaçakçılığı biçimleri ekonomilerdeki sektörler arasında farklılık gösterse de, daha düşük maaşlar, daha uzun çalışma saatleri, daha kötü işçi sağlığı ve güvenliği şartları ve kayıt dışı istihdam gibi işçi haklarının kötüleşmesinin bir sonucu olmaları yönüyle hepsi aynı kaynaktan beslenmektedirler. Ayrıca, yeni teknolojiler sayesinde bazı insan tacirlerinin çalışma yöntemlerini uyarlayarak, internet ve dijital platformları kötüye kullanmak suretiyle yaptıkları faaliyetlerin ve sömürdükleri bireylerin reklamını yaptıkları ve insan kaçakçılığına konu bireyleri ağlarına düşürdükleri de unutulmamalıdır.
13. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2017'de açıklanan tahminlerine göre modern köleliğin kurbanı insan sayısı 40.3 milyon kişidir. 2016 yılında dünyada her bin kişi

içerisindeki modern kölelik kurbanı kişi sayısının 5.4 olarak gerçekleştiği ve zorla çalıştırılan kişi sayısının ise 24.9 milyon olduğu bildirilmiştir. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) İnsan Kaçakçılığı 2020 Yılı Küresel Raporunda, ülkeler tarafından tespit edilen insan kaçakçılığı mağdurlarının ve de ülkeler tarafından yargılanıp hüküm giyen insan tacirlerinin sayılarındaki artışın insan kaçakçılığı ile ilişkili suçlarda küresel çapta genel bir artışa işaret ettiği kaydedilmektedir. Buna ek olarak, artık bir çok ülkede insan kaçakçılığı ile mücadeleyle yönelik olarak kapsamlı mevzuatların yürürlüğe koyulmuş olması dolayısıyla insan kaçakçılığı ile ilgili olarak verilen mahkumiyet kararlarının sayısı artmaya başlamış ve buna paralel olarak dünya genelinde her 100.000 kişi başına insan kaçakçılığından mahkum olan kişi sayısı 2003 yılından bu yana neredeyse üç katına çıkmıştır.

14. Bu tür organize suçlardan küresel ölçekte büyük gelirler elde edildiğini belirtmek gerekir. İnsan kaçakçılığına konu beşeri kaynakların devamlılık arz etmesi, insan kaçakçılığı suç ağlarının ilgili faaliyetlerden düzenli ve sürekli gelir elde etmesini sağlamakta ve bu durum diğer türden suç faaliyetleri ve meşru iş dünyası üzerinde bir etki yaratmaktadır. İnsan kaçakçılığı, düşük maliyet ve risklerle yüksek kar elde eden insan kaçakçılığı failleri dışında herkes için kaynakların azalması anlamına gelmektedir.
15. Organize insan kaçakçılığı suçunun, küresel ölçekte en kârlı üçüncü suç biçimi olduğu düşünülmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), insan kaçakçılığı faaliyetlerinin yıllık hacminin 150 milyar ABD Dolarına (yaklaşık 123.9 milyar Avro) ulaştığını tahmin etmektedir. Bu tutarın üçte ikisinin, yani 99 milyar ABD Dolarının (yaklaşık 81.7 milyar Avro) ticari cinsel sömürü içeren faaliyetlerden, 51 milyar ABD Dolarının (yaklaşık 42.1 milyar Avro) ise başlıca ev işleri, tarım ve diğer ekonomik sektörlerde zorla çalıştırmaya dayalı ekonomik sömürüden kaynaklandığı öngörülmektedir. Avrupa Komisyonu ise “İnsan Kaçakçılığı ile Mücadelede Kaydedilen İlerlemeye İlişkin Üçüncü Rapor”unda insan kaçakçılığından elde edilen küresel yıllık karın tahmini 29.4 milyar Avro olduğunu belirterek, insan kaçakçılığından elde edilen küresel yıllık kar hakkında Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) yaptığı tahminlerden de daha yüksek tahminlerde bulunmaktadır.
16. İnsan kaçakçılığı faaliyetlerinden elde edilen karlar bir ülkenin Gayri Safi Yurtiçi Hasılasını (GSYİH) iyileştirmemekte, aksine söz konusu suç faaliyetleri toplumların ve meşru ekonomilerin normal şartlarda kendi yararlarına kullanılabilecekleri ekonomik kaynakları söz konusu toplum ve ekonomilerden uzaklaştırmakla ulusal ekonomilere, ekonomik ve ulusal güvenliğe zarar vermektedir. İnsan kaçakçılığı nedeniyle ülkelerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıllarında (GSYİH) yaşanan kayıplar, insan kaçakçılığı nedeniyle insan kaynaklarında yaşanan kayıplar dolayısıyla yasal istihdamda ve ekonomik çıktıda yaşanan azalmalardan ve normal şartlarda vergilerini devlete yönlendirmeleri öngörülen bireylerin insan kaçakçılığı kurbanı olmaları dolayısıyla söz konusu vergileri devletlere yönlendirememeleri ve insan kaçakçılığı nedeniyle meşru işverenlerin normalde elde edebilecekleri kazançlardan daha az gelir elde etmeleri nedeniyle daha az gelir vergisi ödemeleri kaynaklı olarak vergi gelirlerinde yaşanan düşüşlerden kaynaklanmaktadır.
17. İnsan kaçakçılığı faaliyetleri ile birlikte uyuşturucu kaçakçılığı, yasadışı silah ve mühimmat kaçakçılığı, göçmen kaçakçılığı gibi diğer yasa dışı faaliyetler de gerçekleştirilebilmekte ve insan kaçakçılığından elde edilen gelirlerle bahsi geçen türden suç faaliyetleri ile birlikte terör faaliyetleri gibi faaliyetlere de finansman sağlanabilmektedir. Aynı zamanda insan kaçakçılığının, bir ülkenin ekonomik koşullarını iyileştirici yönde etkisi olan hizmet, turizm ve konaklama sektörleri gibi meşru sektörler üzerinde haksız rekabet etkisi yaratmak suretiyle ardıl bir etkisi de söz konusudur.

18. İnsan Kaçakçılığının ekonomik etki ve sonuçlarının değerlendirilmesindeki zorluklar, en çok da insan kaçakçılığı faaliyetleri neticesinde maruz kalınan ekonomik maliyetlerin ölçülmesindeki zorlukla kendisini gösterir. İnsan kaçakçılığı suçunun maliyeti, insan kaçakçılığının önlenmesi faaliyetlerine ayrılan tüm kaynakların değeri, insan kaçakçılığı mağdurlarının tedavisi ve insan kaçakçılığı mağdurlarına destek verilmesi ve insan kaçakçılığı suçlularının yakalanması ve yargılanması da dahil olmak üzere birçok maliyet kalemini içermektedir. Bu maliyetler, kısmen insan tacirlerinin suçlardan elde ettikleri gelirlerin ve mal varlıklarının geri alınması ve müsadere edilmesi ile tazmin edilebilir. Çünkü, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'ne (UNODC) göre, “insan kaçakçılığı ile, göçün mali faydaları göçmenlerden, ailelerinden, toplumdan ve hükümetten veya diğer potansiyel meşru işverenlerden ziyade insan tacirlerine ve onların işbirlikçilerine yönlendirilmiş olmaktadır”.
19. İnsan kaçakçılığı, normal şartlarda ihtiyaç duyulmayacak kamu hizmetlerine ihtiyaç duyulmasına neden olması, kaynakların meşru ekonomiden uzaklaştırması ve yaşam kalitesini olumsuz olarak etkilemesi bakımından genel ekonomi ve toplum için de bir maliyet yaratmaktadır. İnsan kaçakçılığının bedeli halklar tarafından karşılanmaktadır. Avrupa Birliği (AB) Üye Devletlerinin ilgili makamları nezdinde kayıtlı bulunan insan kaçakçılığı mağdurlarının sayısına dayalı olarak yapılan ve Avrupa Komisyonu'nun “İnsan Kaçakçılığının Ekonomik, Sosyal ve Beşeri Maliyetleri Üzerine Araştırma” başlıklı araştırması kapsamında 2018 yılında yayınlanan muhafazakar tahmine göre, insan kaçakçılığının 2016 yılında AB'ye toplam maliyeti 3.7 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. İnsan Kaçakçılığının her bir insan kaçakçılığı mağduruunun yaşamının tamamı göz önüne bulundurulmak suretiyle her bir insan kaçakçılığı mağduru başına AB'ye maliyetinin ise 312.756 Avro olduğu tahmin edilmektedir. İnsan kaçakçılığının AB'ye maliyeti başlıca üç maliyet kaleminden oluşmaktadır; insan kaçakçılığının AB'ye maliyetinin %40'ına karşılık gelen ve koordinasyon ve önleme hizmetleri, özel hizmetler, kolluk hizmetleri ve adli hizmetler, sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler gibi ilgili olarak veya fazladan sunulan hizmetlerin maliyeti, insan kaçakçılığının AB'ye maliyetinin %19'una karşılık gelen üretim çıktısı kaybı kaynaklı maliyetler ve insan kaçakçılığının AB'ye maliyetinin %41'ine karşılık gelen yaşam kalitesinin azalması kaynaklı maliyetler.
20. Küreselleşme, açık sınırlar ve vizesiz seyahat nedeniyle insan kaçakçılığı mağdurlarının tespit edilebilmesinin giderek daha da zorlaştığı unutulmamalıdır. Çoğu insan kaçakçılığı vakasında, insanlar geçerli belgelerle ve yasal olarak sınırı geçerek ülkeye girmektedirler. Dolayısıyla, sınır kontrol önlemlerinin uygulanmasıyla insan kaçakçılığının yalnızca küçük bir yüzdesine karşılık gelen kısmı ülkelerin sınırlarında durdurulup önlenir.
21. Covid-19 salgınının neden olduğu ekonomik gerileme, belirsizlikler ve artan işsizlik oranları nedeniyle takip eden dönemde insan kaçakçılığı vakalarının artması muhtemel gözükmektedir. Covid-19 salgını, insan kaçakçılığının itici faktörleri arasında yer alan sistemik ve köklü ekonomik ve toplumsal eşitsizlikleri daha da arttırmıştır. Covid-19 salgını nedeniyle küresel ve ulusal ekonomik faaliyetlerin daha önce benzeri görülmemiş bir şekilde bozulması, salgın öncesi itibariyle zaten zorlu olan ekonomik koşulların daha da zorlaşması ve eşitsizliklerin daha da kötüleşmesi gibi faktörlerin hepsi birlikte insan kaçakçılığına zemin hazırlayan faktörlerdir. Covid-19 tehdidi küresel çapta bir tehdit olmakla birlikte, kriz en fazla, salgın dönemlerinde insan kaçakçılığı ağları tarafından mağdur edilme riskleri daha da artan en savunmasız insan gruplarını etkilemektedir. Ek olarak Covid-19 salgını, insan kaçakçılığı faaliyetlerini gerçekleştirenlere bazı yeni fırsatlar da sunmuştur. Ayrıca Avrupa Polis Teşkilatı (Europol), 2020 yılı araştırmasında, Covid-19 salgınının ardından, geleneksel olarak sömürünün yoğun olduğu alanlarda ve de inşaat,

turizm, yemek hizmetleri, hemşirelik ve ev hizmetleri gibi sektörlerde insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik talebin artabileceği konusunda uyarılarda bulunmuştur.

22. Covid-19 salgını ile mücadele kapsamında devletlerin aldığı önlemlerin sınırların kapatılmasını ve sıkı hareket kısıtlamaları getirilmesini netice vermesiyle eş zamanlı olarak, daha varlıklı ülkelere normal yollardan göç etmeye yönelik seçenekler de sınırlı hale gelmiş ve bu da göçmen kaçakçılığına yönelik olarak zaten yüksek olan talebi ve insan kaçakçılığı kurbanı olma risklerini arttırmıştır. Mevcut durum ve mevcut göç akışları bağlamında, potansiyel insan kaçakçılığı mağdurlarının zamanında belirlenebilmesi ve tespit edilebilmesi, özellikle göçmen kaçakçılığı ile insan kaçakçılığı arasındaki ince çizgi göz önüne alındığında, halen bir sorun olmaya devam etmektedir. Buna ek olarak, Covid-19 salgını nedeniyle hükümetlerin önceliklerini değiştirerek kaynaklarını daha çok halk sağlığı endişelerinin giderilmesine yoğunlaştırmışları, hükümet makamlarının, devlet kurumlarının ve sivil toplum örgütlerinin insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik hayati hizmetler sağlama kapasitelerini de etkilemiştir. Önümüzdeki dönemde, ulusal ekonomiler yeniden açıldığında ve işgücü göçü salgın öncesi seviyelere yükseldiğinde, şirketler artan talebi karşılamaya ve maliyetleri düşürmeye çalışacaklarından paralel olarak zorla çalıştırma vakalarının da artabileceği unutulmamalıdır.
23. İnsan kaçakçılığının ekonomi ile ilişkili diğer bir yönü de, insan kaçakçılığının, insan kaçakçılığı süreci boyunca ya da bu süreç sırasında, insan kaçakçılığı örgütleri için ya da insan kaçakçılığı örgütleri ile birlikte çalışan meşru işletmeler ya da kişiler tarafından mümkün kılınabilmesidir. Günümüzün küreselleşen ekonomilerinde mallar, malzemeler ve işgücü dünyanın her yerinden temin edilmekte olduğundan, insan kaçakçılığı genellikle karmaşık tedarik zincirleri ve işyerleri ile bağlantılı olarak meydana gelmekte ve malların üretimi ve hizmetlerin dağıtım süreçlerinde söz konusu olabilmektedir. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu 2016 yılı raporunda, 3.4 trilyon ABD Doları (yaklaşık 2.8 trilyon Avro) toplam kara sahip olan 50 civarında şirketin küresel tedarik zincirleri ile bağlantılı olarak 116 milyon kişinin kayıt dışı bir şekilde çalıştığını tahmin etmektedir. İnsan kaçakçılığı ve işgücü sömürüsüne ait riskler, işletmelerin kamu makamlarına sağladığı mal ve hizmetler bağlamında da söz konusu olabilmektedir.
24. Bu nedenle, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), ekonomik kalkınmanın desteklenmesi ve küresel tedarik zincirlerinde insana yakışır istihdam olanaklarının teşvik edilmesinin yanı sıra uluslararası çalışma standartlarının gözetilmesini salık vermek amacıyla ILO Zorla Çalıştırma Küresel İş Ağı girişimini başlatmıştır. 2015 yılında küresel toplum, kapsamlı küresel kalkınmaya rehberlik etmesi amacıyla, insan kaçakçılığını ele alan üç hedefi de içeren için on yedi amaç ve 169 hedeften oluşan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini (SDG) kabul etmiştir. ILO Zorla Çalıştırma Küresel İş Ağı girişimi de zaten, özellikle “zorla çalıştırmanın ortadan kaldırılması, modern köleliğin ve insan kaçakçılığının sona erdirilmesi ve çocukların askere alınması ve çocuk askerlerin kullanılması da dahil olmak üzere en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin yasaklanmasını ve ortadan kaldırılmasını sağlamak için acil ve etkili önlemler alınmasının ve 2025 yılına kadar her türlü çocuk işçiliğine son verilmesinin” hedeflendiği 8.7 sayılı hedef olmak üzere söz konusu üç hedef doğrultusunda başlatılmıştır.
25. İnsan kaçakçılığının küresel tedarik zincirleri ve devlet kamu ihale prosedürleri ile bağlantılı boyutlarının bilinci içerisinde, BM Ticaret ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri kapsamında, hükümetlerin tedarik zincirleri ile bağlantılı olarak gerçekleşen insan kaçakçılığı ve zorla çalıştırma faaliyetlerinin azaltılmasına yönelik tedbirlerin kamuya açıklanması sürecinde özel sektörle ortak çalışması ve söz konusu tedarik zincirleri ile ilişkili işletmeleri de bahsi

geçen kamuyu bilgilendirme sürecine dahil etmeleri ve kendi kamu ihaleleri uygulamalarında geniş kapsamlı bir revizyon gerçekleştirmelerini tavsiye edilmektedir.

III KEİ ÜYE DEVLETLERİNDEKİ DURUM

26. 27.1.1995 tarihli ve 7895 sayılı Kanunla onaylanan ve 36/2017 ve 89/2017 sayılı Kanunlarla 2017 yılında değiştirilen **Arnavutluk Cumhuriyeti** Ceza Kanunu, kişi özgürlüğüne karşı işlenen cezai fiilleri ve yanı sıra ahlaka ve haysiyete aykırı ve çocuklara, evlilik ve aile müesseselerine karşı suç teşkil eden eylemleri ele almaktadır. Ceza Kanunu'nun 124/b sayılı Maddesinde "Çocuk istismarı", herhangi bir çocuğun çalışması, gelir elde etmesi, dilenmesi veya zihinsel ve/veya fiziksel gelişimini engelleyecek veya eğitiminden geri bırakacak faaliyetlerde bulunması için zorlanması, istismar edilmesinin, kısırtılmasının veya kötüye kullanılmasının açıkça suç teşkil ettiği ifade edilmektedir. Çocuk kaçakçılığı suçu ise Ceza Kanununun 128/b sayılı Maddesinde düzenlenmiştir. Bu Madde kapsamında, reşit olmayan kişilerin fuhuş veya diğer cinsel sömürü biçimleri, zorla çalıştırma veya zorla hizmet gördürme, kölelik veya kölelik benzeri uygulamalar, istismar veya organ nakli ve yanı sıra diğer sömürü biçimleri kapsamında seçilmelerini, satılmalarını, taşınmalarını, nakledilmelerini, saklanmalarını veya teslim alınmaları cezalandırılmaktadır. Bahsi geçen tüm bu faaliyetler ağır şekilde cezalandırılmakta ve de söz konusu faaliyetlere insan kaçakçılığının yönlendirilmesi, organize edilmesi ve finanse edilmesi gibi nitelikli suçların da eşlik ettiği ve/veya bu faaliyetlerin işbirliği içerisinde gerçekleştirildiği ve/veya birden fazla kez gerçekleştiği ve/veya fiziksel veya psikolojik sonuçlarının da söz konusu olduğu durumlarda verilen hapis cezaları daha da ağır olmaktadır.
27. İnsan tacirlerine ek olarak, Ceza Kanunu, insan kaçakçılığı mağdurlarının hizmetlerini kullanan kişilere de ceza vermektedir. Ceza Kanununun 110/b sayılı Maddesinde, insan kaçakçılığı mağduru kişiler tarafından sağlanan hizmetlerden veya insan kaçakçılığı mağdurlarının istismarına konu olan hizmetlerden bu hizmetlere konu olan kişilerin insan kaçakçılığının mağduru olduklarının bilinmesine rağmen faydalanılmasının veya söz konusu hizmetlerin bu hizmetlere konu olan kişilerin insan kaçakçılığının mağduru olduklarının bilinmesine rağmen kullanılmasının, iki ila beş yıl hapis cezası ile cezalandırılması, söz konusu hizmetlere konu insan kaçakçılığı mağdurlarının çocuk olmaları ve de bu hizmetlere konu olan kişilerin çocuk ve insan kaçakçılığı mağduru olduklarının bilinmesine rağmen bu hizmetlerden faydalanılmasının veya bu hizmetlerin kullanılmasının ise üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmektedir. İnsan kaçakçılığı mağdurlarına karşı güç kullanılması hapis cezasını ağırlaştırıcı bir durumdur, ancak cezai suçun nesnel yönünün gerekli bir unsuru değildir. Kendilerine karşı güç kullanılan insan kaçakçılığı mağdurlarının reşit olmaması durumunda ceza daha da ağır olmaktadır. Reşit olmayan bireylerin kaçırılması ayrıca suç teşkil etmektedir ve kaçırılan bu bireylerin sömürülmesi de ilgili suçu daha da ağırlaştırmaktadır. Yetişkinlere yönelik insan kaçakçılığı ile ilgili cezai suçlar Ceza Kanunu'na 2011 yılında, reşit olmayan bireylere yönelik insan kaçakçılığı ve insan kaçakçılığı mağdurları tarafından sağlanan hizmetlerden yararlanma veya bu hizmetleri kullanma ile ilgili cezai suçlar ise Ceza Kanunu'na 2013 yılında eklenmiştir.
28. Arnavutluk Cumhuriyeti Parlamentosu Ekonomi ve Finans Komisyonu, 3 Mart 2020 tarihinde, tadil edildiği şekliyle "organize suç, insan kaçakçılığı, yolsuzluk ve diğer suçların bu suçlar neticesinde elde edilen varlıklara el konulması yoluyla önlenmesi ve baskı altına alınması hakkında" görüş bildirilmesi ve el konulan organize suç, insan kaçakçılığı, yolsuzluk ve diğer suçlar neticesinde elde edilen varlıkların idaresine odaklanması amacıyla "3.12.2009 tarihli ve 1092 sayılı Kanunda bazı değişiklikler ve eklemeler

yapılması hakkındaki” Kanun Tasarısının mali ve ekonomik hükümlerini gözden geçirmiştir.

29. Avrupa Konseyi İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Sözleşmesi, 16 Mayıs 2005 tarihinde **Ermenistan Cumhuriyeti** tarafından imzalanmış ve sırasıyla 14 Nisan 2008 ve 1 Ağustos 2008 tarihlerinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. İnsan kaçakçılığı ile ilgili hususların düzenlendiği mevcut hukuki düzenleme, 1 Temmuz 2015 tarihinde yürürlüğe giren “İnsan Kaçakçılığına ve Sömürüye Maruz Kalan Kişilerin Tespit Edilmesi ve Desteklenmesi Hakkındaki” Kanun'dur. Söz konusu Kanun, insan kaçakçılığı ve/veya istismara uğradığından şüphelenilen kişilerin insan kaçakçılığı ve/veya istismara uğradıklarının tespit edildiği an itibariyle gerekli kurumlara sevk edilmeleri ve yanı sıra bu kişilerle ilgili olarak bilgi toplanması ve bilgi paylaşımında bulunulması, bu kişilerin insan kaçakçılığı ve sömürüsü mağduru veya insan kaçakçılığı ve sömürüsü bağlamında özel kategori mağduru olarak tanımlanmaları, bu kişilere destek ve koruma sağlanması, bu kişilerin ikamet durumları ve güvenli bir şekilde geri dönüşlerinin sağlanması süreçlerine yönelik işlemlerle ilgili ilişkileri düzenlemekte ve aynı zamanda bu Kanunun uygulanmasından sorumlu başlıca kurumları da tespit ve tayin etmektedir. Ermenistan Cumhuriyeti İnsan Kaçakçılığı ve Sömürüsü ile Mücadele Konseyi, insan kaçakçılığı ve sömürüsü ile mücadele alanında yer alan paydaş devlet organlarının üst düzey yetkililerinden oluşan bir organdır. Konseyin amacı, Ermenistan Cumhuriyeti'nde insan kaçakçılığı ve sömürüsü ile mücadele politikasının belirlenmesi, bu alanda hükümet, yerel yönetimler ve diğer organlar tarafından yürütülen faaliyetlerin genel koordinasyonunun sağlanması ve Konseye ikincil olarak faaliyet gösteren çalışma gruplarının ve komisyonların denetlenmesidir. Kurumlar arası Çalışma Grubu, Konseyin devam edegelen faaliyetlerini organize etmek amacıyla faaliyet göstermektedir. İşbirliği ortağı statüsündeki bir sivil toplum kuruluşu (STK), insan kaçakçılığı veya sömürü ile mücadele edilmesine ve insan kaçakçılığı ve sömürü ile mücadele alanında Ermenistan Cumhuriyeti Hükümeti ve Ermenistan Cumhuriyeti'nin yerel özyönetim organları ile işbirliği yapılmasına yönelik olarak faaliyet gösteren herhangi bir sivil toplum kuruluşudur. İnsan Kaçakçılığı ve Sömürüsü Mağdurlarının Tespit Edilmesi Komisyonu, bir kişinin insan kaçakçılığı ve sömürüsü mağduru veya insan kaçakçılığı ve sömürüsü bağlamında özel kategori mağduru olarak tanımlama yetkisine sahip tek organdır.
30. Ermenistan'da insan kaçakçılığı ve sömürüsü ile mücadele kapsamında halihazırda yürürlükte bulunan iki devlet programı bulunmaktadır. Birincisi, İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarının ve Cinsel Sömürüye Maruz Kalmış Kadın ve Kız Çocuklarının Sosyal-Psikolojik Rehabilitasyonuna Yönelik Devlet Programı ve ikincisi, insan kaçakçılığı ve sömürü mağdurlarının ilgili kapsamda uzun vadeli olarak destek ve parasal yardım aldıkları İnsan Kaçakçılığı ve Sömürü Mağdurlarına Toplu Maddi Tazminat Verilmesine Yönelik Devlet Programı. Birinci Devlet Programı kapsamında sağlanan destek paketiyle, insan kaçakçılığı ve sömürüsü mağdurlarına barınma, yardım ve hukuki koruma sağlanmakta, insan kaçakçılığı ve sömürüsü mağdurlarına devlet tarafından sağlanan sağlık bakımı ve eğitim hizmetlerinden ve diğer sosyal programlardan yararlanma imkanı sağlanmakta ve insan kaçakçılığı ve sömürüsü mağdurlarının içinde buldukları kritik durumdan bir çıkış yolu bularak normal hayata dönmelerine ve insan kaçakçılığı ve sömürüsünün mağduru olmaktan kaçınmalarına yardımcı olunmaktadır.
31. **Bulgaristan Cumhuriyeti'nde** insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesine ve insan kaçakçılığı mağdurlarının korunmasına yönelik ulusal politika, 2003 yılında kabul edilen İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Yasası (CTHBA) ile düzenlenmiştir. Yasa kapsamında iki yönetmelik mevcuttur. Birincisi İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Komisyonunun Organizasyonu ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik ve ikincisi İnsan Kaçakçılığı Mağdurları İçin Özel Hizmetlerin Tesis Edilmesi ve Bu Hizmetlerin İşleyişine İlişkin

Yönetmelik. İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele 2017-2021 Dönemi Ulusal Stratejisi, 2017 yılında kabul edilen ve pratikte, İnsan Kaçakçılığının Önlenmesi, İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Edilmesi ve İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarının Korunmasına yönelik yıllık Ulusal Programlar aracılığıyla uygulanan bir diğer önemli stratejik belgedir.

32. 2004 yılında, Bulgaristan Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi'nin kolektif bir devlet yapısı niteliğindeki İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Komisyonu (NCCTHB) kurulmuştur. İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Yasası (CTHBA) kapsamında kurulan NCCTHB bir Başbakan Yardımcısı başkanlık etmekte ve Bakan Yardımcıları veya ilgili Kurumların Başkan Yardımcıları düzeyindeki on bir üyeden oluşmaktadır. NCCTHB, insan kaçakçılığı ile mücadele alanındaki ulusal politika ve stratejileri tanımlar ve bu politika ve stratejilerinin uygulanmasını sağlar; kanun uygulayıcısı farklı kurum ve kuruluşlar arasındaki etkileşimi düzenler ve koordine eder; insan kaçakçılığını önlemek ve de insan kaçakçılığı mağdurlarını korumak, insan kaçakçılığı mağdurlarının durumlarını iyileştirmek ve insan kaçakçılığı mağdurlarını yeniden toplumla bütünleştirmek için çalışır. NCCTHB, her yıl İnsan Kaçakçılığının Önlenmesi, İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Edilmesi ve İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarının Korunması Ulusal Programı'nı ve de bu Programın uygulanmasına ilişkin bir raporu hazırlayarak Bakanlar Konseyi'nin onayına sunar. NCCTHB'nin ve de Filibe, Varna, Burgaz, Sliven, Veliko Tarnovo, Blagoevgrad, Pazardjik, Montana, Ruse ve Pleven şehirlerinin belediyelerinin girişimleriyle, Bulgaristan'ın bölgesel insan kaçakçılığı ile mücadele koordinatörleri sıfatını haiz Yerel İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Komisyonları (LCCTHB) kurulmuştur.
33. İnsan kaçakçılığı ile mücadele faaliyetleri ve insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik hizmetler de dahil olmak üzere 2020 yılında İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Komisyonu (NCCTHB) için devlet bütçesinden tahsis edilmesi onaylanan toplam fon tutarı 440.400 Bulgar Levası (yaklaşık 220.200 Avro) idi. Ayrıca, yıllık Ulusal Program çerçevesinde, bünyelerinde Yerel İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Komisyonlarının (LCCTHB) kurulu bulunduğu belediyeler de dahil olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde ve söz konusu kurum ve kuruluşların eş finansörlüğünde bir dizi faaliyet yürütülmektedir. NCCTHB, geçtiğimiz yedi yıl boyunca, Hanns Seidel Vakfı'nın yardımıyla, İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Programında belirlenen faaliyetlerin eş finansörlüğünü yapmıştır. Hanns Seidel Vakfı ile yapılan işbirliği anlaşmasının 2020 yılına ilişkin mali tutarı 31.000 Bulgar Levası'dır (yaklaşık 15.500 Avro). NCCTHB'ye sağlanan uzmanlık hizmetleri sivil toplum kuruluşları (STK'lar) tarafından sağlanmakta ve devlet bütçesinden finanse edilmektedir.
34. Devlet tarafından yetkilendirilen bir faaliyet alanı olarak tüm sosyal hizmetler, Bakanlar Kurulu kararı ile yıllık olarak kabul edilen standartlara göre devlet bütçesinden finanse edilmektedir. Sosyal hizmetlerin finansmanı yıllık olarak artış gösterme eğilimindedir. 2019 yılında, 1 Temmuz 2020 itibarıyla yürürlüğe giren bir Sosyal Hizmetler Yasası kabul edilmiştir. Söz konusu yasa, sosyal hizmetlerin planlanması, sunulması, finansmanı, kontrolü ve izlenmesine ilişkin mekanizmalarla ilgili olarak sosyal hizmetler sektörü için kilit nitelikteki tüm temel konuları ele almaktadır. Sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ve uluslararası kuruluşlar, insan kaçakçılığı mağdurlarına, devlet finansmanından ayrı olarak, proje finansmanı bazında destek sağlamaktadırlar.
35. **Yunanistan Cumhuriyeti**, üç temel nitelikteki hukuki belgeyi kabul etmek suretiyle insan kaçakçılığı ile mücadele alanındaki çabalarını bir adım öteye taşımıştır. Bu belgeler; 3875/2010 sayılı Kanunla onaylanan Birleşmiş Milletler Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi (Palermo Protokolü); 4216/2013 sayılı Kanunla onaylanan Avrupa Konseyi İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Sözleşmesi; ve 4198/2013 sayılı Kanunla iç hukuka

aktarılan 2011/36/EC sayılı İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele AB Direktifi belgeleridir. Yunanistan Ceza Kanununda 1 Temmuz 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren değişiklikler, insan kaçakçılığı ile ilgili mevzuatta önemli değişiklikler getirmiştir.

36. İnsan Kaçakçılığı Ulusal Raportörlüğü Bürosu (ONR), 2011/36/EU sayılı AB İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele AB Direktifinin 4198/2013 sayılı Kanunla iç hukuka aktarılmasını müteakiben, resmi olarak 2013 yılında Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur. ONR, tüm yetkili bakanlıklarla ve yanı sıra Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE), Birleşmiş Milletler (BM) ve Avrupa Konseyi (AK) gibi uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum paydaşları ile yakın işbirliği yapmakla görevlidir ve İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Stratejisinin dört ayağının - insan Kaçakçılığının önlenmesi, insan kaçakçılığı mağdurlarının korunması, insan kaçakçılığı suç ve suçlularının kovuşturulması ve insan kaçakçılığı ile mücadele alanında işbirliğine gidilmesi - hepsinde aktif rol almaktadır. ONR, resmi olarak 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren insan kaçakçılığı mağdurlarının tespiti ve yönlendirilmesine yönelik Ulusal Sevk Mekanizmasını (NRM) koordine etmekte ve denetlemektedir. NRM, kolluk kuvvetleri (polis ve savcılar), ön saflardaki profesyoneller, yerel idare yetkilileri ve insan kaçakçılığı mağduru durumundaki savunmasız popülasyonlarla muhatap olan diğer paydaşlar arasında koordineli eylemde bulunulabilmesi ve işbirliği yapılabilmesi için bir merkez görevi görmektedir. İnsan Kaçakçılığı Ulusal Raportörlüğü Bürosu tarafından hazırlanan 2019-2023 Dönemi Ulusal Eylem Planı, diğerlerinin yanı sıra, güvenlik açıklarının azaltılmasına yönelik tedbirler alınmasını, ön saflarda çalışan profesyonellere yönelik olarak eğitimlerin verilmesini, hedefli farkındalık yaratma kampanyalarının düzenlenmesini, insan kaçakçılığı mağdurlarına yardım edilmesini ve insan kaçakçılığı mağdurlarının yeniden entegrasyonlarının sağlanmasını, cinsiyete dayalı politikalar geliştirilmesini, ulusal ve uluslararası aktörler arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesini ve organize suçlara karşı eylemlerin güçlendirilmesini içeren çok çeşitli politika geliştirme projelerini kapsamaktadır.
37. İnsan Kaçakçılığı Ulusal Raportörlüğü Bürosu'nun (ONR) en önemli önceliklerinden biri yerel/bölgesel makamların, özel sektör paydaşlarının, diğer devletlerin ve yanı sıra Avrupa Konseyi bünyesindeki İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Uzmanları Grubu (GRETA), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE), Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) gibi yetkin uluslararası kuruluşları içerecek şekilde daha kapsayıcı bir ortaklık çerçevesinin geliştirilmesidir. Ekonomiler ile insan kaçakçılığı/zorla çalıştırma arasındaki bağlantıyla yüzleşilebilmesinin en iyi yollarından birinin, yerel ve bölgesel hükümetlerin bu yüzleşme çabasına dahil edilmeleri olduğu düşünülmektedir. Bu amaçla, Attika Bölgesel Hükümeti kısa süre önce ONR ile bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır. Söz konusu Mutabakat Zaptı kapsamında; bölgesel sosyal yardım yapılarının Ulusal Sevk Mekanizması'na (NRM) tam olarak entegre edilmesi; insan kaçakçılığı kurbanı oldukları varsayılan bireylerin belirlenmeleri ve sevk edilmelerine yönelik NRM Standart Çalışma Prosedürleri (SOP'ler) konusunda ön saflardaki profesyonellere eğitim verilmesi; büyük ölçekli farkındalık yaratma kampanyalarının düzenlenmesi; insan kaçakçılığı mağdurlarının yeniden entegrasyonuna yönelik sosyal girişimcilik girişimlerinin desteklenmesi; ve insan kaçakçılığı mağdurlarının belirlenmesine yönelik teknolojik uygulamaların geliştirilmesi ve Attika Bölgesel Hükümeti'nin bu alandaki en iyi uluslararası uygulamaları kullanmasını sağlamak amacıyla tedarik zincirlerinde ve kamu ihalelerinde uygulanmak üzere bir durum tespiti programının tasarlanması ve uygulanması. ONR, Attika Bölgesel Hükümeti ile geliştirilen işbirliği modelini ülke genelindeki diğer yerel yönetim makamlarına yaymayı amaçlamaktadır.

38. 2016 yılında, Parlamentodaki Eşitlik, Gençlik ve İnsan Hakları Daimi Özel Komisyonu dahilinde İnsan Kaçakçılığı ve Sömürüsü ile Mücadele Alt Komisyonu kurulmuştur. İnsan Kaçakçılığı ve Sömürüsü ile Mücadele Alt Komisyonu, ilgili alandaki gelişmelerin, yasal güncellemelerin ve genel olarak insan kaçakçılığı ve sömürüsü ile mücadele politikalarının ve önlemlerinin uygulanmasının takibinden sorumludur.
39. İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele alanındaki uluslararası anlaşmaların iç hukuka aktarılması amacıyla **Moldova Cumhuriyeti**'nde kabul edilmiş olan hukuki belgeler; 1 Şubat 2008 tarihinden bu yana yürürlükte olan Avrupa Konseyi İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Konvansiyonu'nun onaylanmasına ilişkin 67/2006 sayılı Yasa; insanların ve çocukların Kaçakçılığının ve de insan kaçakçılığı, zorla çalıştırma, yasadışı göçmen temini, yasadışı göç organizasyonu, organ, doku ve hücre kaçakçılığı mağduru kişilerin emeklerinin veya hizmetlerinin sonuçlarının kullanılmasının cezalandırıldığı Moldova Cumhuriyeti Ceza Kanunu; İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Komisyonu üyeliğinin ve Komisyonun İç Tüzüğü'nün onaylanmasına ilişkin 472/2008 sayılı Hükümet Kararı; 2018-2023 Dönemi İnsan Kaçakçılığını Önleme ve Mücadele Ulusal Stratejisinin ve 2018-2023 Dönemi İnsan Kaçakçılığını Önleme ve Mücadele Ulusal Stratejisinin 2018-2020 Döneminde Uygulanmasına ilişkin Eylem Planının onaylanmasına ilişkin 461/2018 sayılı Hükümet Kararı.
40. İnsan kaçakçılığı ile mücadeleye yönelik ulusal politikaların, ilgili yasal kurumların insan kaçakçılığı ile mücadele kapsamındaki faaliyetlerinin ve insan kaçakçılığı mağdurlarına doğrudan yardım sağlamak için gerçekleştirilen faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak amacıyla ulusal bir mekanizma oluşturulmuştur. Bu mekanizma, kamu yönetiminin tüm seviyelerinde işlevsel olup, sadece merkezi ve yerel kamu idaresi kurumlarını değil, aynı zamanda daireler arası danışma organlarını da içermektedir. Ayrıca, insan kaçakçılığı ile mücadele alanında kamu ve özel sektör işbirliğine yönelik olarak 2019 yılında başlatılan bir girişim kapsamında, belirli hava yolu şirketlerinin (Air Moldova ve Fly One), Kişinev havaalanı yer hizmetlerini sağlayan MGH şirketinin ve tarım sektörünün yaklaşık 95 temsilcisi/çalışanı insan kaçakçılığı olgusu ve insan Kaçakçılığının önlenmesine ve insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesi bağlamında yardımcı olabilecekleri hususlar konusunda eğitim almıştır.
41. 2018 yılına kadar, insan kaçakçılığının önlenmesi ve insan kaçakçılığı ile mücadele alanındaki ulusal politika, Hükümet tarafından onaylanan insan kaçakçılığının önlenmesine ve insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesine yönelik ulusal planların (bu kapsamda 2001 yılından itibaren 2018 yılına kadar yedi plan uygulanmıştır) ve de Moldova Cumhuriyeti Parlamentosu tarafından kabul edilen insan kaçakçılığı mağdurlarının ve potansiyel insan kaçakçılığı mağdurlarının korunmasına ve de insan kaçakçılığı mağdurlarına ve potansiyel insan kaçakçılığı mağdurlarına yardım sağlanmasına yönelik Ulusal Referans Sistemi Stratejisi (2009-2016) hükümleri uyarınca uygulanmıştır. Takip eden dönem için ise, devletin stratejik hedeflerinin insan kaçakçılığı ile mücadele alanında yürütülen faaliyetlere dahil edilmesi ve yetkili ve ilgili kurum/kuruluşların ilgili alandaki çabalarının güçlendirilmesi ve uyumlaştırılması amacıyla 2018-2023 Dönemi İnsan Kaçakçılığını Önleme ve İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Stratejisi geliştirilmiştir. Stratejinin amacı, insan Kaçakçılığının önlenebilmesi ve insan kaçakçılığı ile mücadele edilebilmesi için ulusal sistemin bu alandaki uluslararası standartlar tarafından önerilen 4P politika paradigmasına - insan Kaçakçılığının *önlenmesi*, insan kaçakçılığı mağdurlarının *korunması*, insan kaçakçılığı suç ve suçlularının *kovuşturulması* ve insan kaçakçılığı ile mücadele alanında *işbirliğine* gidilmesi - uygun olarak sürdürülebilir gelişiminin ve böylelikle bu alandaki zorlukların üstesinden gelinmesinin sağlanmasıdır.

42. Cahul bölgesinde bulunan insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik sosyal koruma ve sosyal yardım Merkezi'nin ve Anenii Noi, Căușeni, Drochia, Hîncești bölgeleri ve Bălți Belediyesi çatısı altında bulunan aile içi şiddet mağdurlarının rehabilitasyonuna yönelik psikososyal merkezlerin idamesi için gereken mali imkanlar tahsis edilmiştir. Devlet bütçesinden özel amaçlı transfer yoluyla ikinci seviye yerel bütçelere 8.122.900 Moldova Leyi (yaklaşık 384.725 Avro) tutarında mali imkan tahsis edilmiş ve yönlendirilmiştir. Ayrıca, Kişinev belediyesi çatısı altındaki insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik sosyal koruma ve sosyal yardım merkezinin finansmanı için Sağlık, Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı bütçesinden 3.923.600 Moldova Leyi (yaklaşık 185.825 Avro) tutarında ödenek tahsis edilmiştir. Ek olarak, insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik sosyal koruma ve sosyal yardımlar kapsamında, insan kaçakçılığı mağdurlarının, refakatsiz çocukların ve zor durumda olan kişilerin ülkelerine geri gönderilmesi işlemleri için, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı bütçesinden 350.000 Moldova Leyi (yaklaşık 16.580 Avro) tutarında ödeneğin tahsis edilmesi onaylanmıştır.
43. **Romanya**'da, insan kaçakçılığı suçlarına cezai müeyyide uygulanması ve insan kaçakçılığı ile mücadele konusu her zaman bir endişe kaynağı olagelmıştır ve bu nedenle ilgili olarak aşağıdaki hukuki belgeler yoluyla tam teşekküllü bir düzenleyici çerçeve tesis edilmiştir. Söz konusu hukuki belgeler şunlardır; 230/2010 sayılı Kanun ile daha sonradan tadil edilmiş olduğu şekliyle 678/2001 sayılı İnsan Kaçakçılığının Önlenmesi ve İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Kanunu; daha sonradan tadil edilmiş ve tamamlanmış olduğu şekliyle 248/2005 sayılı Romanya Vatandaşlarının Yurt Dışında Serbest Dolaşımı Hakkındaki Kanun; daha sonradan tadil edilmiş ve tamamlanmış olduğu şekliyle 286/2009 sayılı Romanya Ceza Kanunu; daha sonradan tadil edilmiş ve tamamlanmış olduğu şekliyle 135/2010 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu; ve daha sonradan tadil edilmiş ve tamamlanmış olduğu şekliyle 272/2004 sayılı Çocuk Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Hakkındaki Kanun.
44. 2018-2022 Dönemi Ulusal İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Stratejisi ve söz konusu stratejinin uygulanmasına ilişkin 2018-2020 Dönemi Ulusal Eylem Planı, 2018 yılı Ekim ayı tarihli ve 861/31 sayılı Hükümet Kararı ile onaylanmıştır. Stratejinin genel hedefleri şunlardır: insan kaçakçılığının önlenmesine yönelik olarak üstlenilen eylemlerin güçlendirilmesi ve çeşitlendirilmesi; insan kaçakçılığı mağdurlarının topluma yeniden entegre edilebilmeleri amacıyla insan kaçakçılığı mağdurlarına sağlanan sosyal koruma ve sosyal yardımların kalitesinin iyileştirilmesi; insan kaçakçılığı suçlarının ve de çocuk kaçakçılığı suçlarının soruşturulması noktasındaki mevcut kapasitenin geliştirilmesi; insan kaçakçılığı olgusuyla ilgili olarak yayımlanan bilgilerin kalitesinin artırılması; insan kaçakçılığı ile mücadelede görev alan ilgili ulusal ve uluslararası paydaşlar arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi ve genişletilmesi; ve Romanya vatandaşlarına yönelik insan kaçakçılığı faaliyetlerinin önlenmesine, Romanya vatandaşlarına yönelik insan kaçakçılığı faaliyetleri ile mücadeleye ve de varış ülkelerindeki Romanya vatandaşlarının korunmasına yönelik diplomatik eylem çabalarına ivme kazandırılması.
45. İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Ulusal Ajansı, insan kaçakçılığı ile mücadele politikalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerin (cezai konularda uluslararası adli işbirliği durumları hariç olmak üzere) koordinasyonundan sorumlu ulusal kurumdur. Söz konusu kapsamda Ajans, insan kaçakçılığının önlenmesine, insan kaçakçılığı faaliyetlerinin izlenmesine, insan kaçakçılığı mağdurlarına sosyal koruma ve sosyal yardım sağlanmasına yönelik olarak faaliyet yürütmektedir. Ek olarak Ajans, ulusal raportör sıfatıyla kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları tarafından insan kaçakçılığına karşı yürütülen faaliyetleri ulusal düzeyde değerlendirir ve izler. Bahsi geçen amaçlar doğrultusunda Ajans, İçişleri Bakanlığı'nın ve yanı sıra diğer bakanlıkların ilgili birimleri, merkezi kamu yönetiminin ilgili alanlarda uzmanlaşmış organları, yerel kamu idaresi makamları, kamu kurumları, ulusal ve

uluslararası sivil toplum kuruluşları, uluslararası kurumlar, diğer tüzel kişiler ve ayrıca bireyler ile yasaların izin verdiği ölçüde işbirliği yapmaktadır.

46. Romanya Parlamentosu, AB Üye Devletlerinin Parlamentoları arasında, insan kaçakçılığının etkin bir şekilde önlenbilmesinin ve insan kaçakçılığı ile etkin bir şekilde mücadele edilebilmesinin sağlanması amacıyla, tüm kamu yönetimi sektörleri ve sivil toplum dahilindeki ilgili paydaşlar arasındaki işbirliğinin ve bilgi alışverişinin şekillendirilmesine yönelik olarak tasarlanmış bir prosedürü devreye alan ilk parlamentolardan biridir. Romanya Parlamentosu, insan kaçakçılığının önlenbilmesi ve insan kaçakçılığı ile mücadele edilebilmesi için daha geniş kapsamda alınan tedbirlerin bir parçası olarak 2009 yılında Romanya Parlamentosu Dışişleri Komisyonu'nun çatısı altında İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Grubu'nu oluşturmuştur. Grubun amaçları şunlardır; hem kaynak hem de transit bir ülke olarak Romanya'da ve de Avrupa Birliği'nde insan kaçakçılığı faaliyetlerinin azaltılması; insan kaçakçılığının önlenmesine yönelik eylemlerinin etkisinin artırılması; insan tacirlerine yönelik kovuşturmaların ve mahkumiyetlerin sayısının artırılması; kolluk kuvvetlerinin ilgili alanlardaki spesifik eylemlerinin düzenlenmesi; entegre sınır yönetimi sistemlerinin konsolide edilmesi; ve insan kaçakçılığı mağdurlarının korunmasına yönelik önlemler alınmasının sağlanması.
47. **Rusya**'da, insan kaçakçılığı ve insan kaçakçılığı mağdurlarının sömürülmesi ile mücadeleye yönelik bir devlet programının geliştirilmesi süreci 90'lı yılların ikinci yarısı itibariyle başlamıştır. Çocuk kaçakçılığının cezalandırılmasını öngören Rusya Federasyonu Ceza Kanunu (Madde 152) 1996 yılında kabul edilmiştir. Rusya Federasyonu'nda insan kaçakçılığının (Madde 127.1) ve köle işgücünün (Madde 127.2) suç kabul edilmesine yönelik iki madde 2003 yılı Aralık ayında Ceza Kanununa dahil edilmiştir. "Mağdurlara, Tanıklara ve Cezai Yargılamalara Dahil Olan Diğer Kişilere Devlet Koruması Sağlanması Hakkındaki" Federal Yasa 2004 yılında yürürlüğe girmiştir. Atılan bu adımla, Rusya Devleti, insan kaçakçılığı sorununun Rusya'daki varlığını kabul etmiştir. İnsan kaçakçılığına yönelik Rus mevzuatının iyileştirilmesi çalışmaları 2000'li yıllarda da devam etmiştir. Mevcut durum itibariyle, Rusya Federasyonu Ceza Kanunu'nda insan kaçakçılığı alanındaki suçların cezalandırılmasına yönelik olarak yedi madde bulunmaktadır.
48. Rusya, insan kaçakçılığı ile ilgili başlıca uluslararası yasal belgelere taraftır. Söz konusu belgeler şunlardır: Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Kaçakçılığı'nın ve Fuhuş Amacıyla İstismarın Önlenmesi Sözleşmesi (1948); BM Köleliğin, Köle Ticaretinin ve Kölelik Benzeri Yerleşmiş Gelenek ve Uygulamaların Kaldırılması Ek Sözleşmesi (1956); Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılması Acil Eylem Sözleşmesi (1999); Sınırşan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesi (2000) ve bu Sözleşme'ye Ek niteliğindeki "Özellikle Kadın ve Çocuk Kaçakçılığı Olmak Üzere, İnsan Kaçakçılığının Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına ilişkin Protokol" (2000). Rusya, Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi'ni (2007) ve Çocuk Haklarına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisine İlişkin İhtiyari Protokolü'nü (2000 g.) 2012 yılında imzalamış ve 2013 yılında onaylamıştır. Söz konusu İhtiyari Protokol Hükümlerinin Rusya Federasyonunda Uygulanmasına İlişkin Rapor 2015 yılı Ekim ayında BM Çocuk Hakları Komisyonu'na sunulmuştur.
49. 2017 yılında Rusya Federasyonu, İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Küresel Eylem Planı'nın uygulanmasında kaydedilen ilerlemenin değerlendirilmesi amacıyla düzenlenen BM Genel Kurulu Üst Düzey Toplantısında aktif rol almıştır. Ayrıca Rusya, söz konusu Küresel Eylem Planı'nın pratiğe dökülmesine yönelik çabaları bağlamında, Belarus girişimiyle kurulan ve insan kaçakçılığı ile mücadelede ilgili tarafların bir araya getirilmesini amaçlayan Dostlar

Grubu'nun çalışmalarına da aktif bir şekilde katılmaktadır. Rusya, İnsan Kaçakçılığına Karşı Kurumlar Arası Koordinasyon Grubu (ICAT) ve üye kuruluşlarının söz konusu Eylem Planı'nın uygulanmasına yönelik potansiyelinden yararlanılması için Dostlar Grubu dahilinde üzerinde mutabık kalınan anlaşmaların uygulanması adımlarını desteklemektedir.

50. Bölgesel düzeyde Rusya'nın insan kaçakçılığı alanındaki önceliği, insan kaçakçılığı ile mücadelede Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ile işbirliğinin güçlendirilmesidir. Bu işbirliğinin yasal dayanağını, 2014 yılında kabul edilen BDT Üye Devletleri Arasında İnsan Kaçakçılığının Önlenmesine Yönelik İşbirliği Kavramı teşkil etmektedir. BDT çerçevesinde ilgili olarak kabul edilen diğer hukuki belgeler arasında, 28 Eylül 2018 tarihinde BDT Devlet Başkanları Konseyi Kararı ile kabul edilen 2019-2023 Dönemi Suçla Mücadele Devletler Arası Ortak Tedbirler Programı da bulunmaktadır. Bu Program, insan kaçakçılığı da dahil olmak üzere çeşitli suç biçimleriyle mücadeleye yönelik önlemleri içermektedir. Programda yer alan insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesine yönelik önlemler şunlardır: insan kaçakçılığıyla mücadele alanında etkili bilgi paylaşımı ve işbirliğini amaçlayan BDT Üye Devletleri Güvenlik Kurumları ve Organize Suçlarla Mücadele Özel Hizmet Birimlerinin Birleşik Veri Bankası'nın geliştirilmesi ve kullanılması; yasadışı göç ve insan kaçakçılığı ile mücadele kapsamında kitle iletişim araçları ve internet yoluyla kullanılan bilgilerin alışverişi; vatandaşların insan kaçakçılığı faaliyetlerinin potansiyel mağdurları haline gelmeleri riski ile ilgili olarak bilinçlendirilmesi; insan kaçakçılığı ile mücadele uygulamalarına yönelik bilimsel konferansların organizasyonu ve insan kaçakçılığı vb. suçların mağdurları ile temas halindeki profesyonellerin eğitimi.
51. **Sırbistan Cumhuriyeti** Anayasası 26. Maddesi, köleliği veya kölelik benzeri uygulamaları ve her türlü insan kaçakçılığını ve zorla çalıştırmayı açıkça yasaklamaktadır. Son yıllarda ilgili yasal düzenlemeler iyileştirilmiş ve temel biçimleriyle insan kaçakçılığı suçuna yönelik asgari ve azami ceza limitleri arttırılmıştır. Sırbistan Cumhuriyeti'nde insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesine ve insan kaçakçılığının sonuçlarının ele alınmasına yönelik faaliyetlerin düzenlenmesi amacıyla yetkili komisyonlarda müzakere edilmiş ve sonrasında Sırbistan Cumhuriyeti Milli Meclisi tarafından kabul edilmiş olan başlıca hukuki belgeler şunlardır: Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu; Organize Suçların, Terörün ve Yolsuzluğun ve Diğer Ağır Suçların Önlenmesinde Devlet Makamlarının Faaliyet Göstermesine ve Yetkilendirilmesi Hakkındaki Kanun; Suç Faaliyetlerinden Kaynaklanan Gelirlere El Konması ve Müsaderesi Hakkındaki Kanun; Polis Kanunu; Ceza Yargılamalarına Katılanların Korunması Programı Hakkındaki Kanun; Sosyal Koruma Kanunu; Çalışanların Geçici Çalışma için Yurt Dışına Gönderilmesinin Koşulları ve söz konusu Çalışanların Korunmaları Hakkındaki Kanun; Aile Hukuku; Cinsiyet Eşitliği Kanunu; Göç İdaresi Kanunu, ve İltica ve Geçici Koruma Kanunu.
52. Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Konseyi, insan kaçakçılığı ile mücadele konusundaki en önemli devlet organıdır. Konsey, Hükümetin uzman danışma organı olarak 2005 yılı Aralık ayında kurulmuştur. Konseye İçişleri Bakanı başkanlık etmektedir. Ek olarak, çok disiplinli bir yaklaşımla, İçişleri Bakanlığı bünyesindeki Emniyet Müdürlüğü Genel Merkezinde, Ulusal Düzeydeki İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Faaliyetleri Koordinasyon Ofisi kurulmuştur. Ulusal İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Koordinatörü aynı zamanda Ulusal Düzeydeki İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Faaliyetleri Koordinasyon Ofisi'nin de başkanıdır. Ayrıca, Mağdurların ve Ceza Suçlarının Tanıklarının Sırbistan Cumhuriyeti'nde Haklarını Kullanmalarına İlişkin 2020-2025 Dönemi Ulusal Strateji Belgesi söz konusu belgenin uygulanmasına yönelik Eylem Planı belgesi ile birlikte 2020 yılı Temmuz ayında kabul edilmiştir.

53. 2019 yılı Temmuz ayında Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti, İnsan Kaçakçılığının, Özellikle de Kadın ve Çocuk Kaçakçılığının Önlenmesi ve Bastırılması ve İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarının Korunması Stratejisi'nin ve de Avrupa Konseyi bünyesindeki İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Uzmanları Grubu (GRETA)'nın acil eylem gerektiren tavsiye kararlarının uygulanmasına yönelik 2019-2020 Dönemi Eylem Planı'nı kabul etmiştir. Ulusal insan kaçakçılığı ile mücadele mekanizmasının önemli bir diğer bileşeni ise, insan kaçakçılığı mağdurlarının belirlenmesine ve insan kaçakçılığı mağdurlarının korunmasına ilişkin faaliyetlerin koordine edilmesine yönelik temel mekanizma olan İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarını Koruma Merkezi'dir.
54. İnsan Kaçakçılığının, Özellikle de Kadın ve Çocuk Kaçakçılığının Önlenmesi ve Bastırılması ve İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarının Korunması Stratejisi'nin uygulanmasına yönelik 2019-2020 Dönemi Eylem Planı'nın uygulanmasına yönelik toplam 7.881.680 Sırp Dinarı (yaklaşık 66.794 Avro) tutarındaki fonlar, Sırbistan Cumhuriyeti bütçesinden sağlanmıştır. Ayrıca, çalışanların eğitimi için İçişleri Bakanlığı bütçesinden 300.000 Sırp Dinarı (yaklaşık 2.542 Avro) tutarında fon tahsis edilmiştir. Söz konusu 2019-2020 Dönemi Eylem Planında yer alan faaliyetlerinin uygulanmasına yönelik destek, projeler ve de Avrupa Birliğine Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) fonları aracılığıyla bağışçı fonlardan da sağlanmaktadır. Ek olarak, 2019-2020 Dönemi Eylem Planı'nın Adalet, Özgürlük ve Güvenlik başlıklı 24. Bölümü ve de Organize suçla mücadele başlıklı 6.2 sayılı alt bölümü dahilindeki 2020 yılında insan kaçakçılığıyla mücadele faaliyetlerine atıfta bulunulan 6.2.8 sayılı maddeye yönelik olarak Sırbistan Cumhuriyeti bütçesinden toplam 89.424 Avro tutarında fon tahsis edilmiştir.
55. **Türkiye Cumhuriyeti** taraf olduğu uluslararası mevzuattaki yükümlülüklerini yerine getirebilmek ve uygulamada en yüksek verimi alabilmek adına tedbirlerini almıştır. Türkiye mevzuatını bütünsel bir yaklaşımla geliştirmekte ve güncellemektedir. Bu amaca ulaşmak için bütünsel bir yaklaşıma ihtiyaç duyulmaktadır. Konunun çeşitli boyutlarıyla bağlantılı olarak, göçle ilgili mevzuat, çalışma hukuku, sağlık, çocukların korunması ve diğer konulara ilişkin mevzuat da bu olgu dikkate alınarak yeniden gözden geçirilmiştir. Söz konusu mevzuatın insan ticareti suçu ile mücadele açısından gözden geçirilmesi ile birlikte, insan ticareti ile mücadele adli alandan, önleyici alana kaydırılmıştır. Bu girişimleri ile Türkiye, insan ticaretinin önlenmesi olgusuna proaktif yaklaşım sağlayan bir ülke olmuştur. Türkiye Sınırışan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesine Ek olarak hazırlanmış olan "İnsan Ticaretinin Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol (2000) kasa adı ile Palermo Protokolünü 13 Aralık 2000 tarihinde imzalamış, 30 Ocak 2003 tarihinde iç hukukuna dahil etmiştir. Ayrıca Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi'ni Türkiye 19 Mart 2009 tarihinde imzalamış, 30 Ocak 2016 tarihinde ise iç hukuka dahil etmiştir. Türkiye uluslararası alandaki anlaşmalara katıldığı gibi bölgesel işbirliğini de önemsemektedir. Türkiye bugüne kadar 5 ülke ile doğrudan insan ticareti ile mücadelede işbirliği anlaşması ve 100'den fazla ülke ile de güvenlik işbirliği anlaşması imzalamıştır. Bu çerçevede KEİ üye ülkelerinden Gürcistan, Azerbaycan, Moldova ve Ukrayna ile işbirliği protokolleri imzalamıştır.
56. Türkiye'nin insan ticareti alanındaki mevzuatı ilgili kanunlardan ve yönetmeliklerden oluşmaktadır; Türk Ceza Kanunu (Md. 80), Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (Md. 48-49, Md. 55), Uluslararası İşgücü Kanunu (Md. 16), Harçlar Kanunu (Md. 88), Türk Vatandaşlığı Kanunu (Md. 16), Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği (Md. 7), Karayolu Taşıma Yönetmeliği (Md. 4), Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanması Yönetmeliği (Md. 72). Bunlara ilave olarak insan ticareti suçunun önlenmesi, insan ticaretiyle mücadele, insan hakları kapsamında Türk vatandaşı ve yabancı ayrımı gözetilmeksizin insan ticareti mağdurlarının korunması, yabancı mağdurlara ikamet

izni verilmesi ve mağdurlara sunulacak destek hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere “İnsan Ticareti ile Mücadele Mağdurlarının Korunması Hakkında Yönetmelik” yürürlüğe girmiştir.

57. Türkiye’de insan ticareti ile mücadele alanında yürütülen çabalar, ilk olarak, 2003-2005 arası dönemi kapsayan Birinci Ulusal Eylem Planı ile başlamıştır. Akabinde ise İkinci Ulusal Eylem Planı 2009 yılında kabul edilerek uygulanmaya başlamıştır. Halihazırda Üçüncü Ulusal Eylem Planı için hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Üçüncü Ulusal Eylem Planının Önleme, Koruma, Kovuşturma ve İşbirliği alanlarına göre faaliyetler belirlenecektir. Bu kapsamda ilgili tüm kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri ve akademisyenlerin sürece dâhil olduğu bir çalışma usulü benimsenmiştir.
58. İnsan ticaretiyle mücadele alanında yürütülen tüm faaliyetler İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı bütçesi başta olmak üzere Uluslararası Göç Örgütü, Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi, ilgili sivil toplum örgütleri ile yürütülen Proje bütçesinden karşılanmaktadır. Türkiye’de insan ticareti ile mücadele Göç İdaresi Genel Müdürlüğü başta olmak üzere, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve Kızılay gibi birçok kurumun koordinasyonunda yürütülmektedir.
59. İnsan kaçakçılığı konusu **Ukrayna’da** gündemi işgal etmeye devam etmektedir. Ukrayna ulusal mevzuatı kapsamında insan kaçakçılığının önlenmesine ve insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesine zemin teşkil eden hukuki belgeler şunlardır: Ukrayna tarafından 2010 yılında kabul edilen Avrupa Konseyi İnsan Kaçakçılığına Karşı Eylem Sözleşmesi; Birleşmiş Milletler Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi’ne ek niteliğindeki Ukrayna tarafından 2004 yılında kabul edilen İnsan Kaçakçılığının, Özellikle Kadın ve Çocuk Kaçakçılığının Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına ilişkin Protokol; Ukrayna tarafından 2003 yılında kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye ek niteliğindeki Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol; sonradan değiştirildiği şekliyle, 20 Eylül 2011 tarihli ve 3739-VI sayılı Ukrayna “İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele” Yasası; sonradan değiştirildiği şekliyle, 17 Ocak 2019 tarihli ve 2671-VIII sayılı Ukrayna “Sosyal Hizmetler” Kanunu; Ukrayna Devlet Başkanı’nın 5 Ağustos 2020 tarihli ve 306/2020 sayılı “Ulusal İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Koordinatörü Hakkındaki” Kararı; sonradan değiştirildiği şekliyle, 23 Mayıs 2012 tarihli ve 417 sayılı “İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarının Statüsünün Tespit Edilmesine İlişkin Prosedürün Onaylanması Hakkındaki” Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı; sonradan değiştirildiği şekliyle, 22 Ağustos 2012 tarihli ve 783 sayılı “İnsan Kaçakçılığı ile Mücadelede Yer Alan Aktörlerin Etkileşimine İlişkin Prosedürün Kabulü Hakkındaki” Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı; sonradan değiştirildiği şekliyle, 25 Temmuz 2012 tarihli ve 660 sayılı “İnsan Kaçakçılığı Mağdurlarına Tek Seferlik Mali Yardım Ödenmesine İlişkin Prosedürünün Kabulü Hakkındaki” Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı; sonradan değiştirildiği şekliyle, 24 Şubat 2016 tarihli ve 111 sayılı “2020 yılına Kadar Olan Dönemde İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Edilmesine Yönelik Devlet Sosyal Programının Onaylanması Hakkındaki” Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı; 1 Haziran 2020 tarihli ve 585 sayılı “Zor Yaşam Koşulları Altındaki Çocuklara Sosyal Korunma Sağlanması Hakkındaki” Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı; 16 Aralık 2020 tarihli ve 1369 sayılı “İnsan Kaçakçılığı, Aile İçi Şiddet, Cinsel Şiddet, Çocuklara Karşı Şiddet Mağdurlarının veya Bunlarla İlgili Olarak Yapılan Tehditlerin Mağdurları Adına Yapılan veya İnsan Kaçakçılığı, Aile İçi Şiddet, Cinsel Şiddet, Çocuklara Karşı Şiddet Mağdurlarının veya Bunlarla İlgili Olarak

Yapılan Tehditlerin Mağdurlarının Yaptıkları Başvuruların İşleme Alınmasına Dair Bazı Sorunlar” hakkındaki Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı; ve sonradan değiştirildiği şekliyle, 5 Eylül 2007 tarihli ve 1087 sayılı “Aile, Cinsiyet Eşitliği, Demografik Gelişim, Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Aile İçi Şiddetle Mücadele ve İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele Konularındaki İstişare Organlar ve Danışma Organları” hakkındaki Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı.

60. Ukrayna hükümeti, aktif olarak insan kaçakçılığı ile mücadele alanında bir devlet politikası geliştirmiştir. Ukrayna Devlet Başkanı'nın 05.08.2020 tarihli ve 306/2020 sayılı Kararı ile, Sosyal Politikalar Bakanlığı, insan kaçakçılığı ile mücadele alanında diğer bakanlıkların ve dairelerin faaliyetlerini koordine etmekten sorumlu birim olarak belirlenmiştir. Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın bu alandaki mevcut önceliklerinden biri, özellikle ademi merkeziyet reformu ile bağlantılı olmak üzere, ilgili olarak yasal ve düzenleyici belgelerde yapılması gerekli olan değişikliklerin hazırlanması, bir diğer önceliği ise Ulusal Sosyal Hizmet Ofisi'nin oluşturulmasıdır.
61. İnsan kaçakçılığı ile mücadeleye ilişkin devlet politikasının temel esasları, Ukrayna “İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele” Kanununda belirtilmiştir. Bu bağlamda Ukrayna Hükümeti, insan kaçakçılığı ile mücadele alanında devlet kontrolünü güçlendirmek adına ihtiyaç duyulan çalışmaları yeterli düzeyde yürütmektedir. 2020 yılına kadar olan dönemde İnsan Kaçakçılığı ile Mücadeleye Yönelik Devlet Sosyal Programı, insan kaçakçılığını önlenmesine yönelik bir Eylem Planı sağlamak ve Program tarafından belirlenen önlemlerin ve faaliyetlerin finansmanını öngörmektedir. Bu Programa göre, ilgili olarak 2020 yılında devlet bütçesinden tahsis edilmesi planlanan finansman 24.148.800 Ukrayna Grivnası (yaklaşık 717.425 Avro) tutarındadır. İlgili olarak 2020 yılında yerel bütçelerden yapılan harcamalar 219.220 Ukrayna Grivnası (yaklaşık 6.508 Avro) olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında diğer kaynaklardan yapılan harcamalar ise 7.126.000 Ukrayna Grivnası'na (yaklaşık 211.765 Avro) ulaşmıştır. Ek olarak, insan kaçakçılığı mağduru statüsündeki kişilere yapılan tek seferlik ödemeler için Ukrayna'nın 2020 yılı devlet bütçesinden 1.876.900 Ukrayna Grivnası (yaklaşık 55.750 Avro) tutarında fon ayrılmıştır. 2021-2025 dönemine ilişkin İnsan Kaçakçılığı ile Mücadeleye Yönelik Devlet Sosyal Programı'nın Mevcut Taslağı halihazırda değerlendirilmek üzere Ukrayna Bakanlar Kurulu'na sunulmuş durumdadır.

IV KEİ ÜYE DEVLETLERİ PARLAMENTOLARININ İNSAN KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELEDEKİ ROLÜ

62. İnsan kaçakçılığı ile başarılı bir şekilde mücadele edilebilmesinin en önemli bileşenlerinden biri gerekli parlamento gözetiminin sağlanmasıdır. Ulusal ve uluslararası parlamento kurumları nezdinde yeterli siyasi destek sağlanması, KEİ Üye Devletlerinde insan kaçakçılığının olumsuz sonuçlarının hafifletilmesine yönelik ortak ve etkili eylemde bulunulabilmesi bakımından çok önemli bir husustur.
63. KEİ Üye Devletlerinin Parlamentoları, insan kaçakçılığı ile mücadeleye ilişkin mevzuatlarının iyileştirilmesi noktasında insan kaçakçılığı ile mücadelede önemli bir role sahiptirler. Bu çok yönlü tehdidin ele alınmasını sağlayacak etkili bir ulusal mevzuatın geliştirilebilmesi ve yanı sıra insan kaçakçılığının ulusal mevzuatta uygun bir şekilde tanımlanabilmesi için insan kaçakçılığı kavramının derinlemesine anlaşılması gerekmektedir. Parlamentolar, insan kaçakçılığı ile mücadeleye ilişkin yerel yasaların aynı bağlamdaki uluslararası yasal çerçeveye uyumlu hale getirilmesini sağlamakla sorumlu kurumlardır.

64. Ulusal insan kaçakçılığı yasal çerçevesinin kapsamlı olması ve insan kaçakçılığı ile mücadele konusunu başarılı bir şekilde ele almak için insan kaçakçılığının tüm boyutlarını kapsaması gerekir. Bu bağlamda, suç, göç, çalışma, sağlık ve çocuk koruma konuları ile ilgili kanunlarda ve diğer ilgili kanunlarda insan kaçakçılığının çeşitli yönlerine ilişkin hükümlerin de yer alması gerekmektedir.
65. Parlamentolar, sorunlu alanların tespiti ve buna göre uygun tedbirlerin alınması ve yanı sıra ilgili kapsamda önleyici politikaların geliştirilmesi için insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik pazara ve de insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik talep-insan tacirleri-insan kaçakçılığı mağdurları ilişkisine dair mekanizmalar hakkında çalışmalar yapılmasını teşvik etmelidir. Ayrıca Parlamentolar, ulusal sınırlar dahilinde ulus genelinde insan kaçakçılığı ile mücadeleye yönelik stratejiler geliştirmekten de sorumludur.
66. Parlamentolar, insan kaçakçılığı ve ilgili hassas noktalar ve riskler hakkında farkındalığın artırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Parlamentolar, çeşitli insan kaçakçılığı ile mücadele paydaşları ile birlikte, insan kaçakçılığını önleme ve insan kaçakçılığı ile mücadele konularındaki bilgilendirme ve iletişim kampanyalarına aktif olarak katılan kurumlardır.
67. Parlamentoların ihtisas komisyonları, özellikle insan kaçakçılığı tehlikesinin söz konusu olduğu bölgelerde olmak üzere, gerektiği yerlerde ilgili araştırma ve soruşturmaları gerçekleştirmek suretiyle, insan kaçakçılığı ile mücadelede aktif rol oynayan organlardır.
68. Parlamentolar ayrıca, tedarik zincirleri bağlamında insan kaçakçılığı ile etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi ve iş dünyasındaki potansiyel işgücü sömürsü tehditleri hakkında farkındalık yaratılabilmesi adına ekonomik sektörlerle işbirliği yapmaktan sorumludur.

V SONUÇLAR

69. Rapor'da belirtildiği üzere, insan kaçakçılığı gibi karmaşık bir olguyla mücadele edilebilmesi, ancak ilgili olarak yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde gösterilen çabaların koordinasyonu ve her bir ülkenin özel koşullarının hesaba katılmasıyla mümkündür. Hem yerel hem de uluslararası açıdan karmaşık bir tehdit olan insan kaçakçılığı ile mücadele, insan kaçakçılığı bağlamında kaynak ülke, geçiş ülkesi ve varış ülkesi konumundaki ülkelerde çok disiplinli bir yaklaşımın benimsenmesini ve bölgesel ve uluslararası işbirliğini gerektirmektedir.
70. İnsan kaçakçılığı, KEİ Bölgesi ekonomileri için ciddi bir tehdit teşkil etmeye devam etmektedir. İnsan kaçakçılığı yerel ekonomilerin yapısına zarar vermekte, hükümetin her kademesine kolluk kuvvetlerinin kullanımı ve kanun yaptırımı kaynaklı olarak ek yük getirmekte ve insanların hayatlarını mahvetmektedir. İnsan kaçakçılığı, suç oranlarının artmasına ve ulusların refahının azalmasına yol açar. İnsan kaçakçılığı kalıplarının ve insan kaçakçılığında kullanılan yöntemlerin değişen yasal ortama ve yaptırımlara göre sürekli olarak adapte edildiği gerçeği göz önüne alındığında, insan kaçakçılığı ile mücadele edilebilmesi ancak insan kaçakçılığı ile mücadele faaliyetlerinin de benzer bir şekilde değişen şartlara adapte edilmesi ile mümkün olacaktır. İnsan kaçakçılığı ile mücadeledeki kilit aktörlere yönelik hedefli kapasite geliştirme girişimleri, ilgili politikaların geliştirilmesi sürecini daha etkili kılacak ve ilgili kolluk ve yaptırım çabalarının etkinliğini güçlendirecektir.
71. KEİ Üye Devletlerinde insan kaçakçılığı ile mücadelede başlıca rolü devlet kurum ve kuruluşlarının, özellikle de kolluk kuvvetlerinin ve sosyal hizmetlerin, oynadığı açık

olmakla birlikte, bu mücadelede özel sektörün rolü de göz ardı edilemez. İnsan kaçakçılığı ile mücadele, ancak devlet kurumları ve özel sektör arasındaki işbirliği çabalarıyla etkin bir şekilde ele alınabilir. KEİ Bölgesindeki insan kaçakçılığının iş çevrelerinin katılımı olmaksızın işyerlerinde ve tedarik zincirlerinde önlenmesi çok zordur. İnsan haklarını ve de işçi haklarını gözetmede iş dünyasının sorumlu bir yaklaşım benimsemesi, KEİ Üye Devletlerinin hükümetlerinin bu konudaki çabalarını tamamlayıcı olacaktır. Bu nedenle, KEİ Üye Devletlerinin, Birleşmiş Milletler İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri doğrultusunda özel sektörle yakın işbirliği içerisinde çalışmalarını ve tedarik zincirlerinde insan Kaçakçılığının ve zorla çalıştırmanın azaltılmasına yönelik tedbirler hakkındaki raporlama sürecine işletmeleri de dahil etmeleri önemlidir.

72. İnsan kaçakçılığını önlemenin ve insan kaçakçılığı ile mücadele etmenin yolu, tedarik zincirlerinde şeffaflığın ve çalışanların sorumlu ve adil bir şekilde işe alınmasının teşvik edilmesinden ve ayrıca kamu ihale süreçlerinde şeffaflığın ve hesap verebilirliğin teşvik edilmesine yönelik hükümet önlemlerinden geçmektedir. KEİ Üye Ülkelerinin insan kaçakçılığının önlenmesine yönelik mevcut düzenlemeleri güçlendirmeleri ve ilgili olarak daha geniş kapsamlı düzenlemeleri yürürlüğe koymaları ve yanı sıra işgücü göçüne yönelik mevcut düzenlemeleri de güçlendirmeleri ve ilgili olarak daha geniş kapsamlı düzenlemeleri yürürlüğe koymaları önemlidir.
73. KEİ Üye Devletlerinin hükümetlerinin, insan kaçakçılığı mağduru kişilerin hizmetlerine yönelik talebin kısılmasına ve yanı sıra Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ilke ve normlarına uygun olarak kayıt dışı ekonomiyle mücadele edilmesine, çalışma ilişkilerinin resmîleştirilmesine, işçi haklarının daha iyi korunmasına yönelik olarak bir dizi önlem alması önemlidir.
74. Halihazırda devam etmekte olan Covid-19 salgınının ağır etkisinin ve Covid-19 salgınının neden olduğu küresel ekonomik krizden toparlanmanın asimetrik bir şekilde gerçekleşmesinin insan kaçakçılığını artırması muhtemel gözükmektedir. İnsan kaçakçılığının artmasına ilişkin söz konusu risk, ekonomik toparlanma aşamasında istihdam yaratılmasına ve ekonomik iyileşmeye yapılacak yatırımlar ile hafifletilebilir. KEİ Üye Devletleri, insan kaçakçılığı ile mücadele çabalarını güçlendirmek ve ihtiyaç duyanların sağlık ve işsizlik hizmetleri ve diğer sosyal yardım hizmetlerine erişimini sağlamak için önlemler almaktadır. İlişkili olarak suç oranlarında yaşanan artışlar, insan kaçakçılığına karşı savunmasız gruplar ve insan kaçakçılığı faaliyetleri kapsamında sömürülen gruplar bağlamında insan kaçakçılığı faaliyetlerinin sonuçları, mültecilerin ve göçmenlerin güvenli ve yasal bir şekilde göç etmelerinin mümkün kılınması ve varış ülkelerinde kendilerine göçmenlik statüsü verilmesi ile iyileştirilebilir.
75. Devlet kurumlarının, kolluk kuvvetlerinin ve hukuki yaptırım kurumlarının ve sivil toplumun her türlü insan kaçakçılığı ile mücadeleye yönelik çabalarını koordine etmeleri zaruridir. İnsan tacirlerinin faaliyetleriyle mücadele amacıyla KEİ ülkeleri arasındaki ikili anlaşmaların güçlendirilmesi ve hem ulusal hem de uluslararası düzeyde koordineli politikaların geliştirilmesi de ayrıca tavsiye edilmektedir. Ek olarak, KEİ Üye Devletlerinin, gerekli beşeri ve mali kaynakları tahsis edilmesi yoluyla insan Kaçakçılığının önlenmesi, insan kaçakçılığı ile mücadele edilebilmesi ve insan kaçakçılığı mağdurlarının haklarının korunabilmesi için yasaların ve diğer önlemlerin uygulanmasını desteklemeleri önerilmektedir.
76. KEİPA, insan Kaçakçılığının önlenmesine ve insan kaçakçılığı ile mücadele edilmesine yönelik etkili eylemin, ancak ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde kapsamlı bir uluslararası ve bölgesel bir yaklaşımı, işbirliğini, ilgili bilgi ve deneyimlerin ve sosyo-

ekonomik tedbirler de dahil olmak üzere diğer pratik önlemlerin deęişimini gerektirdiđi görüőündedir.

77. KEİPA, ulusal parlamentoları, politikalarını ve stratejilerini insan kaçakçılığının tüm biçimleriyle etkin bir şekilde mücadele edilmesine imkan verecek şekilde uyarlama çabalarında desteklemekte olup, bu çok boyutlu sorunla mücadelede üye devletlerin parlamentoları arasında daha fazla koordinasyonu teşvik etmeye hazırdır. İnsan kaçakçılığı vakalarının azaltılması ortak hedef ve de en önemli öncelik haline gelmelidir.